

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา กับการรักษาวินัย

โดย นางหทัยรัตน์ ลักษณะจินดา นิติกรชำนาญการ สพป.อ่างทอง

สวัสดีปีละ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกๆ ท่าน ขึ้นชื่อว่าข้าราชการย่อมเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และมีความภาคภูมิใจที่ได้รับใช้เบื้องพระยุคลบาทแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และที่ตามติดมาไม่ขาดสายก็คงเป็นระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติต่างๆ ที่ออกมาให้เหล่าข้าราชการใช้ปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนให้สง่างาม สมภาคภูมิ

สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นได้มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดแนวทางการรักษาวินัยของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ ๖ โดยระบุข้อห้าม ข้อพึงปฏิบัติไว้สำหรับข้าราชการในสังกัด ทั้งกำหนดโทษ ๕ สถานที่จะลงแก่ผู้ละเมิด ฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว

สำหรับพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ก็ได้กำหนดแบบแผนในการควบคุมความประพฤติไว้ในหมวดที่ ๔ และสำหรับพนักงานราชการ ได้ระบุไว้ในหมวด ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ เช่นเดียวกัน ในส่วนลูกจ้างชั่วคราว ก็ต้องปฏิบัติตามข้อสัญญาจ้าง ซึ่งได้กำหนดให้นำระเบียบวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาใช้บังคับโดยอนุโลมอีกด้วย

ดังนั้นทุกหน้าที่ ทุกบทบาทล้วนมีวินัยที่ควรยึดถือปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง ดึงตาม การช่วยสอดส่องความประพฤติของเพื่อนร่วมอาชีพให้รักษากฎหมาย ระเบียบของทางราชการ นอกจากเป็นการดำรงอยู่ในความถูกต้อง เป็นธรรมแล้ว ยังเป็นการช่วยเหลือประเทศชาติอีกด้วย ในทางกลับกัน การที่คอยแต่จ้องจ้องแต่ความผิดของผู้อื่น กล่าวหาให้ผู้อื่นต้องโทษ หรือได้รับความเดือดร้อนทั้งที่มีได้กระทำผิด หรือกระทำผิดเพียงเล็กน้อย และไม่เกิดความเสียหายกับทางราชการ นอกจากเป็นการไม่รักษาความสามัคคีแล้ว ยังก่อให้เกิดความบาดหมาง เกียดขัดระหว่างกัน ซึ่งเพื่อนร่วมอาชีพเดียวกันไม่พึงกระทำเช่นนี้ ความรัก ความสามัคคี และการให้อภัยซึ่งกันและกัน จะส่งผลให้งานในหน้าที่สำเร็จลุล่วงได้โดยสมบูรณ์ด้วยการพึ่งพา แลกเปลี่ยนความรู้ และไว้วางใจกัน ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “สังคมครูอ่างทอง” จะรัก สามัคคีกัน เนื่องจากเป็นสังคมที่แคบเพราะจังหวัดอ่างทองมีพื้นที่น้อย และครูหลายคนก็เป็นคนในพื้นที่ ต่างรัก หวังดี ปรรณชาติต่อบ้านเกิด เมืองนอนอย่างที่สุดเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นคงไม่ยากเกินไปที่ครูทุกท่านจะสมานเชื่อมความสัมพันธ์กันให้แน่นแฟ้น ยึดถือระเบียบ แบบแผน วินัยตามข้อกำหนดของอาชีพตน และมุ่งผลสัมฤทธิ์กับลูกศิษย์อย่างสุดกำลังสืบไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ได้มีนโยบายในการรณรงค์ ป้องกันการกระทำผิดทางวินัย และเผยแพร่ให้ความรู้ทางกฎหมาย กรณีตัวอย่าง ด้วยการใช้บทความทางวินัยนี้เป็นสื่อกลางในการรณรงค์ต่อเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดทุกคน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อทุกท่านได้บ้างตามสมควร

ในเดือนนี้ขอนำเสนอกรณีตัวอย่างความผิดที่เกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งนอกจากจะเป็นความผิดทางวินัยแล้ว การทุจริตต่อหน้าที่ราชการยังเป็นความผิดทางอาญามีโทษปรับ และจำคุก รวมทั้งผู้กระทำการทุจริตยังมีหน้าที่ต้องชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการทุจริตต่อหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดทางแพ่งอีกด้วย การทุจริตเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น มาตรฐานโทษทางวินัยสำหรับความผิดฐานทุจริตจึงร้ายแรง โดยมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ลงโทษไม่ต่ำกว่าปลดออก ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

รายที่ ๑-๐๒๙/๒๖๔๗ ชื่อ นางกบ ตำแหน่ง อาจารย์ ๒ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทำผิดวินัยในเรื่อง มีพฤติกรรมหลายประการเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ข้อเท็จจริง ในปีงบประมาณ ๒๕๓๕ - ๒๕๓๗ ผู้อำนวยการโรงเรียนพิพัฒนทราบว่า การส่งเอกสารทางการเงินให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบไม่เป็นปัจจุบัน เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า นางกบทำหน้าที่เจ้าหน้าที่การเงิน มีข้อผิดพลาดทำเงินขาดบัญชีและเงินเกินบัญชี ดังนี้

๑. งบเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๖ มีการแก้ไขบันทึกขออนุมัติจัดซื้อและใบเสร็จรับเงินทำให้เงินขาดบัญชี จำนวน ๔,๐๒๑ บาท

๒. งบเดือนกรกฎาคม ๒๕๓๖ ได้นำใบสำคัญคู่จ่ายเก่ามาแก้ไขเพื่อใช้เป็นหลักฐานการจ่ายซ้ำอีกทำให้เงินขาดบัญชีจำนวน ๒๑๙,๕๘๐.๕๐ บาท

๓. งบเดือนสิงหาคม ๒๕๓๖ นำใบสำคัญคู่จ่ายและเอกสารที่เกี่ยวข้องมาแก้ไขจ่ายซ้ำทำให้เงินขาดบัญชีจำนวน ๕๔,๒๓๙.๒๕ บาท

๔. นำเช็คมาบันทึกรายการจ่ายค่าวัสดุปี ๒๕๓๕, ๒๕๓๖ แต่ไม่มีใบสำคัญให้ตรวจสอบ ทำให้เงินขาดบัญชีจำนวน ๒๑๕,๓๖๑.๑๗ บาท

๕. เงินเกินบัญชีจากรายการบันทึกในสมุดเงินสด เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ และวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๓๕ ทำให้เงินเกินบัญชีจำนวน ๒๕,๖๘๑.๒๘ บาท นางกบยอมรับว่าตนได้แก้ไขเอกสารจริง ส่วนใบสำคัญได้นำไปขายเป็นเศษกระดาษแล้ว

มาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

กรณี ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

โทษ ไล่ออกจากราชการ

มติ รับทราบ

รายที่ ๑-๐๖๙/๒๕๔๗ ชื่อนางพูน ตำแหน่งอาจารย์ ๒ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทำผิดวินัยในเรื่อง กู้ยืมเงินข้าราชการครูหลายรายแล้วไม่ยอมชำระ และใช้วาจา
หยาบคายต่อเจ้าหน้าที่

ข้อเท็จจริง กรณีที่ ๑ กู้ยืมเงินเพื่อนข้าราชการครูหลายรายดังนี้ กู้เงินนางนัย นางอ และ
ยังกู้ยืมเงินนางเดือนรวม ๒ ครั้ง จำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท แล้วไม่ยอมชำระคืน จนถูกเจ้าหน้าที่
ฟ้องร้อง และศาลจังหวัดได้พิพากษาให้นางพูนชดใช้เงินที่กู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยแก่เจ้าหน้าที่ แต่นางพูน
ยังไม่ยอมชำระหนี้ จนศาลมีคำสั่งให้อายัดเงินปันผลสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุโขทัยจำกัด จำนวน
๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือก็ยังไม่ยอมชดใช้คืนแก่เจ้าหน้าที่

กรณีที่ ๒ นางพูนได้ใช้วาจาหยาบคายต่อนางอ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ว่า “อีแก่ อีผู้ช่วย” ซึ่งมี
พยานบุคคลได้ยินถ้อยคำดังกล่าว นอกจากนี้ยังใช้วาจาไม่สุภาพต่อนางนัย และนางพรซึ่งเป็น
เจ้าหน้าที่เช่นกัน

มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

กรณี กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

โทษ ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน

มติ รับทราบ

จากกรณีตัวอย่างทั้งสองความผิดที่ยกขึ้นมาให้ท่านผู้อ่านเห็นว่าการดำรงตนเป็น
ข้าราชการนั้นมีกรอบ จารีต ข้อกำหนดพฤติกรรมจำนวนมาก เพราะฉะนั้นข้าราชการจึงต้อง
กระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม นักเรียน ชุมชน และบุคคลทั่วไป โดยดำรงตนให้สมฐานะ
ความเป็นข้าราชการที่อยู่ในตัวของทุกคน

งานวินัย และนิติการ ยินดีให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขความเดือดร้อนของข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหา
เชิงพฤติกรรม ปัญหางานวินัย หรือปัญหาด้านกฎหมายทั่วไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกท่านจะ
สามารถทำหน้าที่ “เรือจ้าง” อย่างมีความสุขกันทุกคนนะคะ

บรรณานุกรม

หนังสือ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, “รวมกรณีตัวอย่างความผิดทางวินัย ของ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๒๕๔๘”. ....., ๒๕๔๘.

กฎหมาย

พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕